

Serghei COLOȘENCO

BOGDAN PETRICEICU
H A Ș D E U

Biblioteca REBUS

96

Editura SFERA
2014

CRONOLOGIE

- 26 februarie 1838.** Se naște în Cristinești Hotinului **Bogdan Petriceicu Hasdeu**. Este fiul lui Alexandru Hâjdău și al Elisabetei Daucaș.
1841. Părinții se mută în Podolia, azi Ucraina.
1850. Familia se stabilește în Basarabia, unde tânărul Tadeu (Bogdan) își face studiile liceale la Chișinău.
- 1852-1854. Student la Universitatea din Harkov, se înrolează în regimentul de husari al contelui Radetzki.
1857. Vine în Moldova, la Iași.
1858. Apare revista „România”, sub conducerea sa.
1859. Custode al Bibliotecii din Iași.
1860. Profesor de istorie, statistică și geografie la Școala reală, Iași.
1862. Editează revista „Din Moldova”, modificată în „Lumina”, suprimată un an mai târziu.
1863. Scoate, la București, revista satirică „Aghiută”, și ea suprimată după un an.
1864. Editează revista „Arhiva istorică a României”.
1865. Se căsătorește cu Iulia Faliciu din Roșia Abrudului. Apare monografia „Ioan Vodă cel Cumplit”.
1866. Scoate revista „Satyrul”.
Premiera dramei istorice „Domnița Roxana” la Teatrul Național.
1867. Se joacă în premieră „Răzvan Vodă”, titlu modificat ulterior.
1868. Activitate parlamentară.
1869. Editează ziarul „Traian”.
Se naște Iulia, singura fiică, naș fiind Ion C. Brătianu.
1870. Apare „Columna lui Traian”.
1871. Începe elaborarea „Istoriei critice”
1874. Deschide la Facultatea de Litere cursul de Filologie comparată.
1876. Director al Arhivelor Statului, unde rămâne până în 1900.
1877. Ales membru al Academiei Române, secția filologică.
1878. Apare primul volum din „Cuvente den bătrâni”.
1879. Se inaugurează stagiunea teatrală cu comedia „Orthonerozia” (Trei crai de la Răsărit).
1883. Președinte al „Societății Presei”. Publică „Istoria limbii române”.
1884. Membru al Academiei ruse.
- 1885-1886. Redactează „Etymologicum Magnum Romaniae”
1887. Editează „Revista nouă”.
1888. 17 septembrie. Se stinge din viață geniala fiică a lui B.P. Hasdeu, **Iulia**.
- 1891-1892. Redactează volumul **Sic cogito** și-l publică.
1895. Membru onorific al Academiei din New-York.
1897. Se retrage la Câmpina, venind în Capitală numai pentru cursurile universitare.
1900. Pensionar de la catedra universitară.
1901. Conferință la Ateneu împotriva propagandei rusești.
1903. Apare ultima sa publicație: „O nevastă româncă”.
- 25 august 1907.** Moare la Câmpina; la 27 august este înmormântat la București în cavoul cimitirului Bellu, alături de cele două **Iulii**.

Apud, Constantin Trandafir

ARITMOGRIF

[illegible]

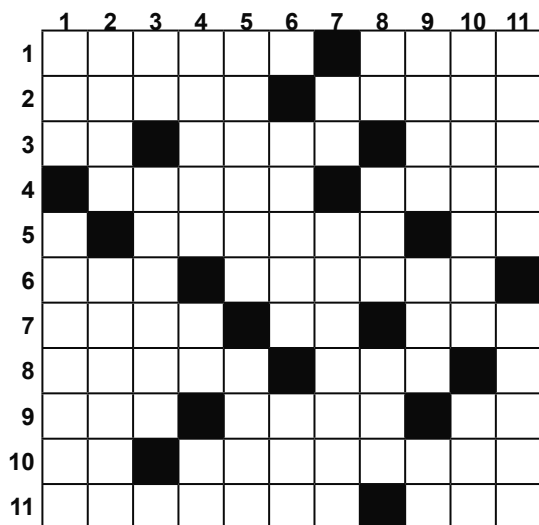
Scriitori români.

RĂZVAN ȘI VIDRA

Poemă dramatică în cinci cânturi

ORIZONTAL: 1) Eroul dramei lui Bogdan Petriceicu Hasdeu este omul superior, predestinat faptelor mari, dar incapabil să le realizeze într-un mediu indiferent de meschin (Mihai Drăgan), a cărei premieră a avut loc în anul 1867, la teatrul „Bossel” din București, sub conducerea lui Mihail Pascaly – Postura Vidrei care-i spune soțului ei, ajuns domn: „*Aici copilul se mișcă. . . Simțindu-l în sânul meu,/ Uit de toate și văd acuma, văd că-s femeie și eu!*”, din Cântul V. 2) Comandă militară – Logofătul Bașotă, mai marele slujitorilor de la curtea domnească, „*Mâna dreaptă a lui hatman, carele la rândul său/ Este și el mâna dreaptă a lui vodă*” (var.). 3) Cap de bour! – „*Am tot învățat la buche. Sunt dascăl! Sunt cârturar!*”, spusele Dascălului din Cântul I – „*Timpul*

zboară... Într-o clipă! Într-o clipă!” (Răzvan, Cântul V). 4) „*Plânge și zbiară,/ Dar în cer și pe pământ/ Nu-l aude nici un sfânt!*”, cuvânt din poezia lipită de Răzvan pe un stâlp și citită cu voce tare celor din jur în Cântul I – Erbacee folosită în alimentație amintită în Cântul IV de Răzășul lui Vulpoi. 5) Personificare a țaranului român, cerșetorul din Cântul I care-i cere boierului Sbierea să-l miluiască, primește în schimb de la Răzvan o pungă cu bani, ajungând în cântul următor în ceata de haiduci a acestuia – A doua notă muzicală. 6) Luate din vadră! – Vine după cununie în accepțiunea boierului Ganea care voia să se însoare cu Vidra. 7) Domnul Moldovei amintit de moș Tănase lui Răzvan că „*fu armean*”, pe când „*Despot fu grec*”, în Cântul V – „**Răzvan... Vidra**” – „*Nu cumva, Răzvane, să ne-nchidem într-un.../ Gustând viața de câmpie și văzduhul*

cel curat”, replică dată de Vidra lui Răzvan în Cântul IV. **8)** Consiliul alcătuit din mari demnitari, cu atribuții politice, administrative și juridice în țările române, care i-a dat câștig Răzășului, „*mulțumită lui Răzvan*”, în Cântul V – Centru în Nepal! **9)** Singura – Neplăcută la gust – Simbolul argintului. **10)** Termen de comparație – Legătura de amicitie propusă de vătavul Bașotă boierului Sbierea ca să devină în viitor, având scopuri comune, în Cântul I (fem.; sg.). **11)** Trimisul în recunoaștere, muscălească, ajuns în tabăra leșească, din Cântul III – „*Mi-ajunge ș-un singur galbăn*”, este replica lui Tănase cerșetorul, dându-i înapoi punga lui Răzvan, ca să dea și altora care „*mai sunt mulți săraci*”.

VERTICAL: **1)** „*Un... pentru un galben*”, titlul Cântecului I al poemului dramatic „**Răzvan și Vidra**” – Oamenii lui Răzvan cărora le era căpitan, iar Răzășul și Vulpoi erau ceauși, ce se aflau „*într-un crâng din Codrul Orheiului, în Basarabia*”, în Cântul II. Acestora li se alătură Moș Tănase, ca om al codrului. **2)** Vodă, „*un voinic un flăcăiandru, / O viță lăpușnenească: feciorul lui Alexandru*”, cel „*ce mânca boieri de vii*”, pe care Răzășul, după ce Răzvan ajunsese domn, „*la răcoare în spățarie l-am pus*” – Postura Răzășului din Cântul II, când „*își drege glasul, își apasă cușma pe frunte și cântă*” (var.). **3)** Zaharia Donciu – „*Săgeata cu venin*” de care amintește Răzvan în finalul

Cântului IV. **4)** Frumoasa nepoată a lui Moțoc din piesă, îl împinge pe Răzvan pe calea ambițiilor, insistând diabolic să-i insuflă setea de mărire – Invitație neprotocolară – Început de poveste! **5)** Ioni negativi, atrași de anozii – A povesti. **6)** „*Ș-orice..., orice spor de bogăție, / În loc ca să-l mărginească, îi dă o poftă mai vie*”, din replica Vidrei adresată boierului Sbierea în Cântul III (var.) – Siglă pentru „Comisia Internațională a Dunării”. **7)** Vasile Cârlova – Boierul avar și laș, pierde în preajma bisericii din Iași o pungă cu bani pe care o găsește Răzvan, învinuit de acesta de furt. **8)** Drama în final! – Piese de harnașament – Mobila din dormitor. **9)** Element de compunere care înseamnă „*pe deplin*”, „*complet*” – Republica Sud-Africană (siglă) – Eugen Barbu. **10)** Titlul Cântului V, care are un motto extras din Miron Costin: „*Așa s-a plătit și lui Răzvan răul ce-l făcuse și el lui Aron-vodă ...*”, a cărui acțiune se petrece la „*Palatul lui Răzvan în Iași*” – Numele feminin amintit de Iscoadă împreună cu Iudita și Estera în Cântul III. **11)** „*Mii de galbeni în grămezi*”, din replica lui Răzvan aflat pe divan înainte de a-și da sufletul, în Cântul V – Originea după tată a lui Răzvan, mama, Smaranda, româncă, despre care etnicii săi „*Zbieră că ești al lor proroc, / Tu o să-l scoți din cătușe, tu o să-i speli de păcate, / În tine-i toată nădejdea, fără tine nu-i dreptate*”, în Cântul II.

Dicționar: EPA.

CÂNTUL I

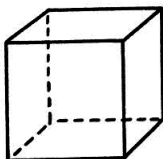
(Fuga consoanelor: 2, 3, 5, 2, 6)

U _ _ O _ _ E _ _ _ U U _ _ A _ _ E _ .

CÂNTUL II

(Rebo metagramă reflexivă: SXXX + CXX + MXX = 10)

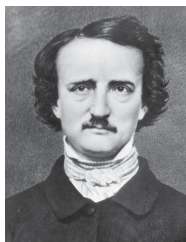
A N Z

CÂNTUL III

(Triverb eliptic anagramat: 3 + 4 + (4) + 5 = 7, 3, 5)

N

Edgar Alan

Pierre

Gellu

Vasile

CÂNTUL IV

(Triverb cu incastu anagramat:
 $4 + 4 \rightarrow \text{XXXX UX XXX} = 4, 2, 3$)

Anton

Emil

CÂNTUL V

(Rebo dublu eliptic: $4 + 5 = 7$)
N G

SAVANTUL

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										

ORIZONTAL: 1) Uns! – ... – Simbolul chimic al sulfului. 2) Îngrăditură făcută în jurul unei căi de fân – Căile de acces în sat. 3) Mănăstire în Praga – Poet clujean (Emil). 4) ... 5) Localitate în SUA (Oregon) – Numele vechi egiptean al zeului Anubis (mit.). 6) Cu ușurință (pop.) – Usturoiată (reg.). 7) Abreviere din rețetele medicale pentru „coctus” – Arbore înrudit cu paltinul, cu lemnul alb, rezistent. 8) Ester! – ... – Simbolul chimic al carbonului.

VERTICAL: 1) Stil de execuție a unor dansuri de origine negro-americană, bazat pe bătăi ritmice ale vârfului și tocului pantofilor – „Lichid cefalo-rahidian” (abr. med.). 2) Numele mai multor conți și duci de Savoia; mai important este cel supranumit „Contele Verde” (1343-1383). 3) Scriitoare de naționalitate germană, autoarea volumelor de versuri „Leagăn în univers”, „Locul sub stele” (Verona). 4) Prezența unui cuvânt într-un text. 5) Inițială cu care a semnat Octavian Goga – Nota 7 la muzică – Cap de erete... – ... și coadă de cocoș! 6) Transportă! – Termen de comparație – Puse în ladă! 7) Înstrăinarea unui bun. 8) Sat sucevean în apropierea graniței cu Ucraina. 9) O persoană liniștită. 10) Mănăstire în județul Neam, construită în 1602 de Nestor Ureche – Resort. Dicționar: DEE, ANPU, AITĂ.

TITLU

(Triverb eliptic
anagramat: 3 + 3 +
5 + (4) = 7, 2, 5)
O

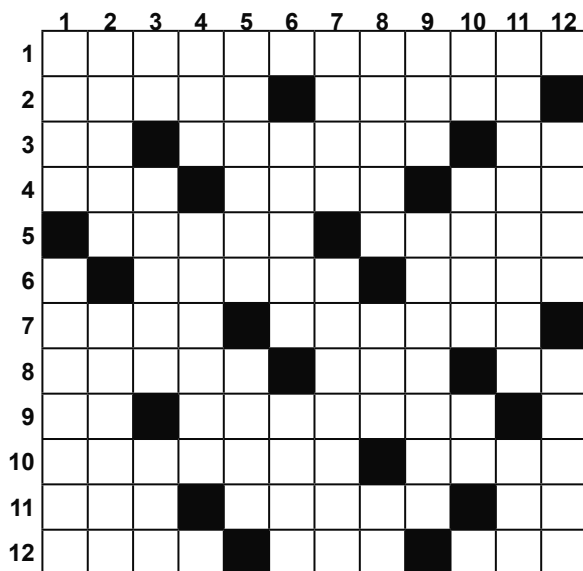

TREI CRAI DE LA RĂSĂRIT

ORIZONTAL: **1)** Titlul inițial al comediei, succulentă prin umorul și situațiile create, cu elemente precaragialiene, publicată în „Columna lui Traian”, între 1872-1873, și jucată pe scenă în stagiunea 1879, satirizează pe stricătorii de limbă românească, perfidia, lașitatea, cosmopolitismul. **2)** Mobila masivă din camera lui Hagi-Pană, amplasată într-un colț, în care intră din zăpăceală Numa Consule, dând peste „niște giubele din timpul Regulamentului” ale lui Hagi-Pană – Starea de inconștiență a cucoanei Trandafira după ce a auzit de la Jorj că e o dihanie. **3)** Primele litere ale alfabetului – Creațiile populare pline de savoare și de înțelepciune rostite de Petrică, teighetarul: „*Dor mi-e de tine, dar de mine mi se rupe inima*”, „*Dracul când n-are de lucru, își cântărește coada*” și de Trandafira: „*Pentr-un cui să nu pierzi potcoava*” – Cap de scatiu! **4)** Primele iluzii! –Numele latinesc împrumutat de Nichifor Vătafu, om care „*tot citește, mereu citește, și tot scrie, mereu scrie*”, vorbește zece limbi străine, după spusele Trandafirei, adept al curentului latinist (Consule) – Marginea pălăriei. **5)** Localitate în Franța – Clăbucii de săpun (pl.). **6)** Partea sentimentală a Mariței; dragostea ei pentru Jorj i-a devenit „*idealul vieții*” – Eroină laponă din „Kalevala”. **7)** „European Journal of Clinical Investigation” (siglă) – Gălbui-lăptos (pl.). **8)** „*Un bărbat ca Herman al lui Goethe, o ființă*

vulgară, un burghez de toate zilele [...], Herman al lui Goethe este vreun băcan sau birtăș” – Cuprins de nesomn! – Dânșii.

9) Elena Negri – Impertinent și sfidător, așa cum apare Jorj, care se împăunează la cuvintele de laudă pe care i le adresează Petrică ironic: „*Ești un om foarte plăcut, domnule Jorj!*”. **10)** Bucățile de ciocolată, „*revalisiere, cum le zice*”, cu care s-a procopsit Hagi-Pană

la băcănia sa, crezând că va da lovitura în afaceri, neștiind cum să le vândă ca să scape de ele – Produse alimentare piscicole, ce se găsesc în prăvălia lui Hagi-Pană. **11)** Bucăți de slănină! – Fiul răposatului chir Spirea, „om foarte de ispravă, în toată firea, așezat, harnic, cinstit, fruntea simigiilor din mahala”, funcționar la logofeție, recomandându-se franțuzește Jorj, pretendent la unica fiică, Marița, a lui Hagi-Pană – Vas de lut... gol! **12)** Localitate în Norvegia – Moneda națională în care era plătit profesorul Numa Consule, „șase sute pe lună”, după spusele Trandafirei – Mame (arh.).

VERTICAL: **1)** Locul unde o trimite Hagi-Pană pe Marița: „Pune-te de coase, ori te închină, ori apucă-te de citește <<Alexandria>>”(pl.) – Orașul din Italia vizat de Marița să fie vizitat, unde are loc: „Carnaval! Baracarolă! Rai pământesc!” **2)** Banul dat de Petrică, sub formă de împrumut, lui Jorj ca să poată plăti birja cu care se plimbase la Șosea – Cum se simțea Jorj în fața lui Petrică și a cucoanei Trandafira în finalul comediei, când și-a dat seama că a pierdut „partida” de însurătoare. **3)** Traian Lalescu – Cităm replica Mariței adresată tatălui ei: „Eu, ... odraslă a lui Hagi-Pană trebuie să aduc o frumoasă zestre în casa bărbatului...”, când se duceau tratativele căsătoriei – Petrecerile la care visează Marița după ce se va mărita cu Jorj, alături de preumblări prin grădini, de costume, de cai, de voiajuri, culminând cu: „O, cât

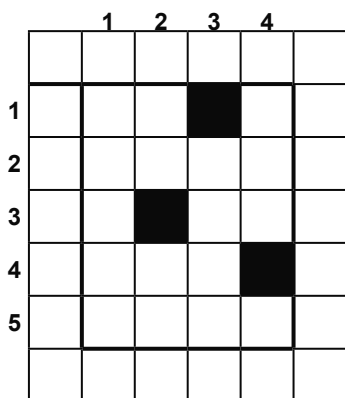
de mult aş dori să văd Parisul!” (sg.). **4)** E stârnit de felul de a vorbi latinește+românește al lui Numa Consule, mai ales când cei prezenți pufnesc în răs: „În *lingua vulgare* nu sunt muștereu, ci mire” – Jocul de cuvinte folosit de Petrică, teighetarul lui Hagi-Pană, involuntar, auzindu-l pe Jorj pomenindu-l pe Annibal. **5)** „Vorba românului: doi pepeni într-o mână nu poți ținea”, replica lui Hagi-Pană din actul II, scena I (pl.) – Numărul mușchetarilor lui Al. Dumas amintiți de Marița lui Jorj; „pe când unul dintre ei, ei bine ... ești tu!” **6)** Căciulă – Localitate în Filipine. **7)** Stat antic din sud-vestul Iranului – „Ziua alegerilor municipale” pe care Hagi-Pană o află citind ziarul, ascunzându-se prin vecini ca să nu voteze (sg.). **8)** Timp liber pentru artiști – În spatele ei Petrică se ascunde ca să asculte ce vorbește Marița cu Jorj – George Ionescu. **9)** Localitate în Germania – Numele latinizat al lui Hagi-Pană dat de profesorul Numa Consule, neacceptat de acesta. **10)** Timp relativ scurt – „Amândoi sunteți... de dus la balamuc”, decizia lui Hagi-Pană pentru cei doi care pocesc „frumoasa limbă românească”, Numa Consule și Jorj – Pecete! **11)** Boala pentru care este bună tableta de ciocolată, numită revalasieră, indicată și pentru rinichi, tuberculoză, astm, guturai, anemie, diabet, anghină, ciumă ș.a. – Băutura alcoolică din prăvălia lui Hagi-Pană, aflată alături de cașcaval, săpun, rapiță, salam de Verona sau de

Sibiu ș.a. **12)** „Trei... de la răsărit”, titlul comediei – Verighetele de logodnă de care se interesa cucoana Trandafira, gândind că „afacerea” cu nunta lui Numa Consule, chiriașul ei de trei ani de zile, cu Marița, fata lui Hagi-Pană, e perfectată.

Dicționar: ANNI, ESO, ATLO, IME, OTOL, ELAM, OSE.

LITERARĂ

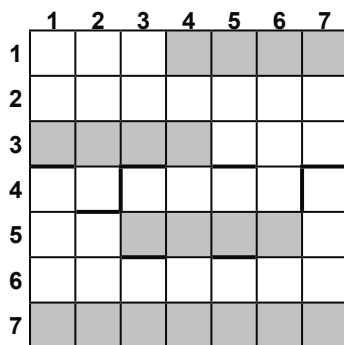
ORIZONTAL: **1)** Strigăt de luptă – Luată dintr-o clipă! **2)** Scriitor român, autorul studiului „Eminescu și Hasdeu” (Mircea). **3)** Unde! – Așezare rurală. **4)** Rigolă – Ester! **5)** Apostolul prăznuit la 30 noiembrie.

VERTICAL: **1)** Prozatoare, autoarea romanului „Bun rămas, crânguri de alun” (Ada). **2)** Păsări răpitoare – Pseudonim literal al lui N.D. Cocea. **3)** 500 la romani – Corpuri cerești. **4)** Operă de G. Verdi – Efecte laterale!

*

Pe laturi: numele scriitorului (6, 10, 6).

TITLU

ORIZONTAL: **1)** Paner. **2)** Intervenție chirurgicală. **3)** Fluvii în Ucraina. **4)** Posezi – Muncă grea (înv.) – Zero. **5)** Podoaba curcanului. **6)** Fixarea încărcăturii la bordul unei nave. **7)...**

VERTICAL: **1)** Podoabă capilară – Neplăcut la gust. **2)** A stopa – Ceas. **3)** Scaun hipic – Timidul fără inimă! – Sunt în limbaj popular. **4)** Corabie din antichitate, cu trei rânduri de vâsle. **5)** „Reglare automată a dimensiunilor” (abr.) – Curcan de munte din Mongolia. **6)** Procesele de roadere ale solului. **7)** Vechea abreviere pentru „înaintea erei noastre” – Vin înăcrit.

*

În casetele rasterate veți putea citi titlul comediei reprezentată în premieră în anul 1879.

MONOGRAFIA

	1	2	3	4	5	6	7	8
1		21	34	48		40	35	
2		32	23	1	2	22	18	31
3		39		49	8	19	20	14
4		38	3	47		15	6	43
5			36	29		37	27	
6		45	44	25	13	46	4	5
7		26	28		41	16		11
8			30	17	33	42	12	24

ORIZONTAL: 1) În favoarea... – Fluviu în Italia. 2) Construcție ce servește la reglarea cursului din amonte al apei. 3) Gheorghe, printre prieteni. 4) Particulă de noblețe la nume italiene – Catâr. 5) Nota 4 la muzică – Simbolul chimic al aluminiului. 6) Litigiu aflat în curs de soluționare. 7) Miez de nucă! – Durata a patru sezoane – Careu de grup! 8) Sprijin uman.

VERTICAL: 1) Punct cardinal – Pustă! 2) Pete de lapte! – Impresie produsă asupra cuiva. 3) Haină cu croiala mânecii ce pornește de sub răscroiala mânecii. 4) Lovit la inimă! – Oferit. 5) Pană de despicat lemne – Vine la urmă! 6) Organ intern. 7) Primii oameni! – Element de compunere care înseamnă „foarte”. 8) Atribuție – Subsemnatul.

Dicționar: DEL, MUL, INE.

*

De la 1 – 49: sunt cele cinci titluri ale monografiei „Ioan Vodă cel Cumplit” scrisă de Bogdan Petriceicu Hasdeu în anul 1865, cât și partea finală: 12; 6; 9; 10; 4, 2; 6.

ARITMOGRILĂ

	1	2	3	4	5
1		3	18	16	11
2		19	4	17	12
3		14	13		15
4		6	9	8	7

ORIZONTAL: 1) Vânt călduț care suflă primăvara dinspre apus. 2) Specie a poeziei lirice în care este idealizată dragostea în cadrul vieții de la țară. 3) Sesiune în septembrie! – Intrate în cont! 4) Scriitor de naționalitate maghiară, autorul piesei de teatru „Dreptate străbună” (Ádám).

VERTICAL: 1) Vorbă spusă în popor. 2) Paradis. 3) A exista – Singura! 4) Vale în județul Mehedinți. 5) Leziuni.

De la 1 – 19: titlul unei povestiri a lui Iuliei Hasdeu.

CARTE DE VIZITĂ

(6, 10, 6)

Ghiță PIENESCU
Dobre DUCA

Numele scriitorului.

DUDUCA MAMUCA

DIN MEMORIILE UNUI STUDINTE

ORIZONTAL: 1) Feciorul lui Toderiță, rus la origine, care nu-i ieșea din vorbă stăpânului său, om de mare încredere – Porecla baronului R., „*studente jurist și coleg al meu, era un june finlandez bogat, scurt, gros, alb, năsos*”. **2)** „*Veche actirică în demisiune*”, mama Mariei, gazda autorului – Instrumentul muzical cu clape albe și negre la care cânta poloneza Victoria Przikszewska, de pe strada Lopuhin nr. 86 oaspeților, de multe ori „*vreunul din musafiri o ajuta din flaut sau din violină*” – Contractul de închiriere prevedea că: „*D-I N.N. va plăti d-nei Ana P. câte patruzeci de ruble pe lună, pentru trei odăi și pentru câte cinci feluri de bucate la prânz pe zi, între cari ș-un aluat; idem câte o mâncare serile*”. **3)** Cutia cu voturi – Inițialele cu care se semna autorul, Toderiță – Joc de societate. **4)** Eroul pedepsit din mitologie – Fire textile – Caise! **5)** Locul unde fiica actriței Ana P. „*apăruse atunci de curând pe scenă, culegând din capul locului aplauzele publicului*” – Polițmaistrul Pojarov, soțul lui Fani, amanta doctorului Tucia. **6)** Teșite! – Poetul latin amintit în nuvelă împreună cu Petroniu și Properțiu citiți de Toderiță. **7)** „*Sufiu divin*”, în filozofia chinezilor antici – Oraș în Irlanda. **8)** Haină – Măsură de suprafață – Indice biologic de poluare (abr.). **9)** Povârniș – Porecla lui Toderiță, dată de colegi „*zău nu știu din ce cauză, sau pentru că iubeam parfumurile și pomăzile, sau pentru că aveam cam adese nevoie de felurite doftorii*”

(pl.). **10)** Jumătate de preț! – Timpul cât s-a desfășurat balul mascat care a ținut începând cu ora 9 seara ținând până în zori, la care, autorul a venit mascat, „*având pe față un domino*” – Caiete! **12)** Doctorul, prieten cu Toderiță, „*un tânăr de douăzeci și trei sau patru de ani, năltuț, subțire, smolit la față, coroiat la nas, cu ochii mari, sprincenați, cu o frunte destul de bine*

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												

desemnată” – Fata doamnei Ana, Maria, „copiliță de șasesprezece ani”, frumoasă ca o româncă, în aprecierea autorului care o alintă așa, „*deși era ruscă*”.

VERTICAL: **1)** Creația literară a lui Goethe amintită de Toderiță Victoriei acasă la ea – Regiunea asiatică apărută în visul lui Toderiță când a dormit în iatacul prietenului său, doctorul Tucia. **2)** Modista franceză, „*creatură oftigoasă, dar atât de încântătoare, încât mă făcea a crede că oftiga e boala ingerilor*”, fostă iubită a lui Toderiță – Avantaj. **3)** „*Vro două-trei amice și con-breslașe ale gazdei, întovărășite de nenorocitorii lor, încingeau o polcă sau un valț*”, în casa Victoriei. **4)** Usturoiat (reg.) – Anotimpul în care se desfășoară acțiunea nuvelei (pl.). **5)** Rodica Pricop – Slujnica lui Stepanov, „*frumușică ca o gurie mahometană*”, fostă iubită a lui Toderiță – Scâncet de copilaș. **6)** Plantă textilă – Unitate de virgulă mobilă (abr.) – Casă! **7)** Una din amantele doctorului Tucia, care-l alintă pe acesta cu „*Tiranule*” și cu „*Niculăiță*”, soția lui Osip Pojarov, polițmaistru – Asociația Profesioniștilor în Protecția Mediului (siglă). **8)** Vena centrală! – Eroul nuvelei, descris la început: „*aveam șepstesprezece; eram studinte în drepturi la o universitate rusească*” și despre care aflăm în final că a fost „*ucis în frunte de către nesuferitul realist von R.*”. **9)** Starea de inconștiență a Mamucăi în momentul când l-a văzut pe Toderiță rănit, adus acasă – Primele temeri! **10)** Râu în Portugalia – Luna anului 1863, ziua 3, când a fost pronunțată decizia procurorului curții criminale, în procesul de presă intitulat „*Luminii*”, pentru „*epizodul Emilii, înșirat în romanțul Duda Mamuca*”. **11)** Idee provenind dintr-o reprezentare – Bun de cafea. **12)** Jocul de cărți, alături de pichet, faraon, vist, preferans din salonul unde avea loc balul mascat – Atracția autorului pentru ochii, părul și gurița Mariei, fiica doamnei Ana P., dar și a baronului von R., care a făcut pentru tânără o adevărată pasiune.

Dicționar: IUP, DAO.

TITLURI

	A				C
1		7	3	2	
2		10		1	
3		5		9	
4		6		4	
5		8	11		
6			12		
	B				D

A – B: Titlul modificat al nuvelei „*Duda Mamuca*”, republicată în „Aghiuță”, în 1863.

C – D: Roman istoric, rămas neterminat.

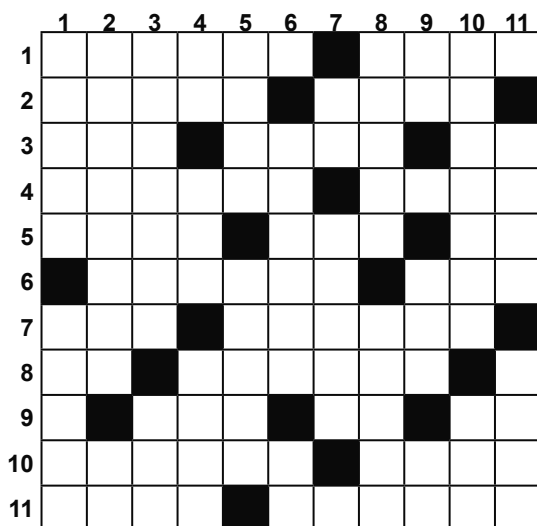
De la **1 – 12:** Titlul comediei cu care s-a inaugurat în 1879 stagiunea teatrală din București, apărută în „Columna”.

Celelalte definiții: **1)** Unitate fundamentală de măsură pentru lungime. **2)** Obârșia unui râu. **3)** Om de mărime neobișnuită. **4)** Figură formată din două semidrepte care pleacă din același punct. **5)** Melancolic. **6)** La domiciliul fiecăruia.

VRAJA CUVINTELOR

ORIZONTAL: 1/ Cuvântul la care s-a oprit Bogdan Petriceicu Hasdeu în elaborarea vastului său dicționar „Etymologicum Magnum Romaniae”, de proporții uriașe; primele trei tomuri au apărut în anii 1886, 1887 și 1893 – Substantiv prezentat ca: 1) fabulă; 2) ficțiune. „*Cu sensul al doilea, e sinonim cu minciună, născocire, scornitură, flecărie, vechi mănecie și altele, toate în antiteză cu adevărul*”. Exemplificări din Dosoftei, Cantemir, Miron Costin, Nicolae Costin, Anton Pann și D. Țichindeal. **2/** Adjectivul ce „*exprimă întregul volum al unei deschizături de sus până jos, astfel că se poate confunda cu nalt*” – Scriitorul român prezent cu exemplificări din opera sa la cuvintele: **bantă**/beantă, basma, **bâlci**/bulci, alb, ascuțit ș.a. (Anton). **3/** Corp neînsuflețit – La **asupra**, Hasdeu dă un exemplu din Anton Pann, „Proverbe III”: „*Dreptatea iese*

ca... dasupra apei” (var.; neart.) – La **barză**, scrie că aceștia, la 1 martie „*leagă copiilor la gât ațe roșii cu alb și cu bani*” (sg.). **4/** Adverbul pe care B.P. Hasdeu îl menționează cu exemplificări din Miron Costin, Ion Neculce, Ion Creangă, Ioan Slavici – Expoziție (abr.). **5/** Apovesti – Local public – Nouă roman. **6/** Strâmbătură a gurii – „*Substantiv comun, sinonim cu fir, uneori chiar cu sfoară, dar cu acea deosebire că sensul fundamental al substantivului este de a servi la cusut, de unde legătura-i cu ac*”. **7/** Verb conjugat: „*noțiunea continuă sau frecventativă a lovirii*”, cu exemple bogate din operele scriitorilor – Adverb de timp, cu forma moldovenească exemplificată din Dosoftei, 1673. **8/** Acute! – Oraș în Bihor. **9/** B.P. Hasdeu menționează acest cuvânt dintr-un glosar slavo-românesc, circa 1670: „*stihia, începătura fiecui cumu e pământul, văzduhul și căldura, dintr-aceste patru iaste*

zidit omul, și de-ară lipsi una dintr-acestea, toată lumea ar peri. . .” – Andrei Roman – Florin Costiniu. **10/** Adjectiv definit: ceva gata să arză sau începând a arde, cu exemplificări din Costache Conachi și Dosoftei – Alt adjectiv: înțelesul fundamental al cuvântului fiind agilitate; exemple din C. Negruzzi, Dosoftei, A. Pann, A. Odobescu și din folclor. **11/** Literat român, membru al „Junimii” ieșene (Vasile) – Savantul filolog, istoric și scriitor, autorul Marelui dicționar enciclopedic al limbei istorice și poporane din care am luat cuvintele tematice (Bogdan Petriceicu).

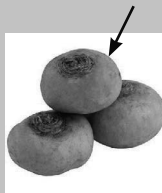
VERTICAL: **1/** Adjectiv, sinonim cu bălai, care „*sună mai energetic*”, prezentat cu un diminutiv – Adjectivul care are sensul fundamental al verbului „*faire entrer*”, cu formele: înfipt, intrat, adus, vârât etc. **2/** Adjectiv și adverb. Prezență în documente din 1620, 1631, 1646 și în fabula „Vulturul și paingul”, de Alecu Donici – La revedere! **3/** O cimilitură despre scrisoare: „*Limba dulce sau amară grăiește la... și s-aude la apus*” – Adjectivul: trecut prin foc, nemicit prin foc, prea încălzit, prea fript, prea înnegrit de căldură, iar locuțiunea „*a dat un fier... în inimă*” însemnează ceva foarte neplăcut, la care nu ne așteptam și care ne apucă nepregătiți. **4/** Bogdan Negreanu – Una din semnificațiile cuvântului **baltă** dată de Laurian și Massim – Substanță narcotică. **5/** Adverb de timp ce exprimă noțiunea de ceea ce este, față de ceea ce nu mai e sau care nu este încă. Exemplu din

Anton Pann, Proverbe II: „*Fost-ai lele când ai fost,/ Dar... ești lucru prost;/ Ai fost floare trandafir,/ Dar... ești borș cu știr*” – „*Care din sat se strânsese la șezătoare cu furci/ Și de glume, basne, râsuri, hohotea ca niște curci*” (sg.). **6/** Picioruș de animal – Sandu Hâncu. **7/** Deasupra – Verbul sinonim cu a năduși, iar în sens figurat cu a obosi, a osteni, a se trudi. **8/** Substantiv neutru, explicat după Laurian și Massim: „*Ață mai mult sau mai puțin groasă, cordea, fâșie etc., cu care se prinde, se leagă, se închide ceva*” – Nebărbierit. **9/** Totalitatea timpului în cursul căruia pământul își săvârșește rotirea sa în giurul soarelui. Prin această rotire se urmează una după alta patru mari schimbări periodice: primăvară, vară, toamnă, iarnă – În Bacău! – Geo Dumitrescu. **10/** Sens figurat al cuvântului **bătaie** (pl.; fem.) – Zână. **11/** Cronicar român a tipărit în 1640, la „tiparnița” din Govora, „Pravila”, traducere din slavonă, prima carte în limba română tipărită în Țara Românească – Adjectiv în opoziție cu dulce.

Dicționar: TASU, ACA.

GEOGRAFICĂ

(Rebo anagramat: 3 + 4 = 7)

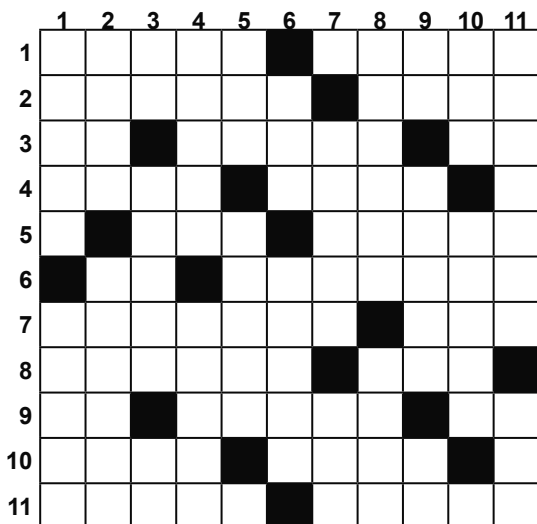

URSIȚA

Nuvelă istorică

ORIZONTAL: 1) Postelnicul trimis de Ștefan cel Mare la Cracovia „*pentru a combina o alianță antimusulmană între Moldova și Polonia*”; om „*de vro treizeci și cinci de ani, foarte scurt la stat [...], cu o barbă neagră, tăiată rotund împrejur*”, însoțit de o ceată de voinici ce se întorceau la Suceava – Modul de adresare al slugilor pentru copilul Miheu, adus în casa postelnicului din lumea hoților. 2) Dregătoria pe care o îndeplinea Fliondor la curtea lui Ștefan cel Mare de la Suceava (pl.) – Anotimpul când se petrece acțiunea din capitolul II, din partea a doua a nuvelei. 3) Rama din dreapta! – Încăierarea dintre ceata de voinici a postelnicului Șarpe cu hoții lui Drăgan Bărbuță, scurtă, din Codrii Cosminului „*nu dură mai mult de câteva minute*”, cu

pierderi mari în tabăra hoților – Bogdan Rareș. 4) Grup etnic din Camerun – Leziunile provocate lui Luca de cele două săgeți ce l-au atins în pulpele picioarelor, infectate și tratate de „*doftoroaia*” Despa prin descântece și de medicul italian Gerominio de Cesena (sg.). 5) Abreviere medicală pentru un confactor enzimatic – Gradul de rudenie al lui Luca față de postelnicul Șarpe. Tatăl copilului, frate cu postelnicul, a fost pârcălab al Cetății-Albe, ucis de turci. 6) Bune! – Hoții care i-au decapitat „*pe cei doi răniți*” din însoțitorii postelnicului Șarpe. 7) Ocupația lui Focșa, „*aprinșul admirator al mătușii Despa și în general al tuturor minunilor de pe fața pământului*” – „*Un bidiviu mic, păros și țeapăn*”, pe care-l încălecăse postelnicul (pl.). 8) Țară europeană pe care tânărul Sofronie o vizită și „*ascultă câțva timp lecțiunile profesorilor de la Padova*”, de unde fugi și se întoarce în Moldova, la

Bârlad, la tatăl său, bătrânul vornic Gangur – Oameni fricoși ca țiganii lui Baro în fața țepeilor în care urmau să fie trași fiindcă au fost prinși la furat (sg.). 9) Primii armași! – Grămăticul postelnicului Șarpe, poreclit Hărea, „fecior al unui boier muntenesc care pribegise în Moldova din cauza cruzimilor lui Țepeș-vodă”, cel care l-a doftoricit pe Luca – Ion Neculce. 10) Faimosul Ioan, vel-logofătul, care își permitea să glumească cu Ștefan cel Mare – Munte în Cehia. 11) Vechimea invocației „rămasă de la strămoșii noștri romani”, rostită de mătușa Despa: „Sator Arepo Tenet Opera Rotas” la „cercetarea stării lui Luca” stropind rana de trei ori cu apă neîncepută (masc.) – „Celebrul Petru, născut din dragostea lui Ștefan pentru o pescăriță de la Hârlău și pe care domnul îl făcuse vel-stolnic”.

VERTICAL: 1) Din blana acestui animal a fost făcută „cușma în patru colțuri cu un ciucur de catifea roșie”, pe care o purta postelnicul Șarpe – Trai. 2) Calul, „negru ca pana corbului, cu un câpșor mic, picioare subțiri și gât încolăcit ca de lebădă”, încălecat de postelnicul Șarpe, plecând în afara țării – Însoțitorii babei care opriră execuția țiganilor hoți de a fi trași în țeapă pe motiv că aceasta, ca o fecioară, se mărită cu unul dintre condamnați, conform unei „vechi legi naționale, care se păstra la noi până în timpul fanarioților” (sg.). 3) Radu Miron – Fiica lui Ștefan cel Mare care se mărită cu fiul țarului Rusiei, Ion cel Tânăr – Prutul la vărsare! 4) Locuința postelnicului Șarpe de la Suceava înconjurată de „un zid de piatră cu

zăbrele”, având în mijlocul curții „o fântână de marmură, cu un stâlp de fier alături, de pe care spânzura un lanț tot de fier pentru a scoate apă” – Oameni grăbiți (reg.). 5) Localitate în Camerun – Curte interioară pavată, înconjurată cu arcade, specifică locuințelor spaniole. 6) Centru în Cipru! – Astrul care, la începutul nuvelei, „apunea și cele de pe urmă ale sale raze se culcau somnoroase deasupra uriașului codru”. 7) Luca, „junele stegar, nalt, uscat și palid”, cu musteața galbenă – Iscălitura de garanție. 8) Unul din armenii căruia țiganul Baro l-au furat calul, un armăsar unguresc, „în preț cel puțin de o sută de zloți după valoarea de atunci” – Nepotul postelnicului Șarpe, „nalt, subțire, cu picioare și mâni de o lungime disproporționată; avea o piele foarte albă, ochi albaștri și somnoroși, păr galben, un nas tras”. Curajos, s-a luptat cu turcii, tătarii și leșii, „nu ura și nu iubea pe nimeni”. 9) La fel – A închina o vergă, în limbaj marinăresc – Horia Romașcu. 10) Lipsit de vedere – Indienii din Țara de Foc. 11) Nuvela istorică „Ursita”, pe care Bogdan Petriceicu Hasdeu a publicat-o prima oară în „Buciumul”, în 16 numere, în 1864. Versiunea nouă a apărut în „Revista literară și științifică”, 1876, numerele 2,3, și 4. Ambele versiuni sunt neterminate (pl.) – Podoaba facială a postelnicului Șarpe semăna cu ciocul șoimului.

Dicționar: UBEA, LTP, EICH, ESU, I.P.R.

POETUL

ORIZONTAL: 1) Poezia alcătuită din șase strofe de opt versuri fiecare, din trei părți, publicată în „Columna lui Traian”, an. I, nr. 52, 19 octombrie 1870 – „*Fulgeră și tună/ Potop și flacăra pe noi*” din poezia „**La România**”, apărută în „Columna lui Traian”, an. II, nr. 21/83, 31 mai 1871. **2)** Poetul latin exilat la Tomis căruia Bogdan Petriceicu Hasdeu îi dedică un poem cu trimitere la „Tristia”, din 1872 – E dulce ca Maria în poezia „**Mater dolorosa**” apărută în „Revista nouă”, an.I, nr.2, 15 ianuarie 1888. **3)** „... **lancu Moțoc**”, poezie dedicată trecutului istoric, cu aluzii transparente la aducerea domnului străin, în care poetul reia sfârșitul unui vers ca început al altuia. Procedul se numește anadiploză (nom.) – Broboadă. **4)** Nicolae Florescu – Cităm din poezia „**Lui N. Nicoleanu**” (1866) strofa: „*Suflet veșted, minte rece,/ Mi-a rămas atâta-n lume/ S-o tot cântăresc:/ Orice..., orice trece,/ Să despoi de mândru-i nume,/ Masca să-i răpesc!*” – Boul legendar. **5)** „... **și negru**”, pastel în nota lui Vasile Alecsandri publicat în „Revista nouă”, an.I, nr.3, 15 februarie 1883 – Poezia în care este relatată starea omului din popor, nevoiaș. Prima strofă se repetă în final. **6)** Maro întors! – Negatia repetată de cinci ori în strofa a treia din poezia „**La România**” – „Norwegian Neuroscience Society” (siglă). **7)** Copacul înfipt în stâncă și neclintit în furtună ce simbolizează legătura individului cu poporul din poezia publicată în „Lumina”, nr. 17, 1863 – Însuflețirea poetului din poezia „**Cranul lui Mihai cel Viteaz**”. **8)** „*Să scrie un Aconțiu!*” – „*Aruncă voluptos/ Lumină*” (Dorul). **9)** „*Frânturi din amintire în creieru-i s-așează*” (Dumnezeu) – Simone Yvens. **10)** „*Că ... și noapte-i dă târcoale/ și e topit de ochii ei*” (Domnița Voichița) – Localitate în Olanda – Referitor la azot. **11)** „*Turcul și ciociul*”

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

p-o spânzurătoare" (sg.; **Ionașcu-vodă**) – Unitate de măsură pentru lichide. **12)** Fluviul din poemul „**Ovidiu la gurile Dunării**” care „Se scurge-n toiul mării prin cele multe guri” – „Cernitul corb/ s-ascunde pitiș/ în zidul pustiu” (pl.; **Cântecul de leagăn** de Iulia Hasdeu) – Leu întors!

VERTICAL: 1) „**O ... postumă**”, poezie din cinci strofe, publicată în „Aghiută”, an.II, nr.15, 20 februarie 1864 – Emblema lui Andrei Doria sculptată „pe-un zid ce încă-i nesurpat” din poemul „**Domnița Voichița**”. **2)** Aproape mov! – „Ar fi o ironie să cânt eu ... și stele/ În veacul nostru pe pământ” din poezia „**Viersul**” (1872) – Pronume reflexiv. **3)** Apar rivalii! – Părți ale corpului omenesc pline de bube în „**Complotul bubei**”, publicată în „Traian”, an.I, nr. 97, 31 decembrie 1869, cu titlul „**Conjurațiunea leproșilor**” – Vas de lut. **4)** Insulă din Micronezia (Oc. Pacific) – Poemul ce descrie imensa restrîște a zilelor care se scurg fără sens, în suferință și tortură morală (nom.). **5)** Starea afectivă din versurile: „Ce dulce armonie/ Să tot iubești neconținut,/ Fiind mereu iubit/ Cu duiosie!” din fabula „**Femeia înecată**” – „**Sunt ...**”, poezia în care Bogdan Petriceicu Hasdeu își afirmă mândria apartenenței de neam. **6)** Siglă pentru „United Nations Postal Administration” – „Sus la Deal în monastire/ Se păstrează/ O truncheată suvenir,/ De trei secolii” (**Cranul lui Mihai cel**

Viteaz). **7)** „**Totu-i alb și rece-i totul**” (**Alb și Negru**) – „**Către o doamnă de 39 de ...**”, poezie cu dialog purtat de poet cu un amic (sg.). **8)** „Organizația Mondială a Comerțului (siglă) – Cel care a scris „O poezie neagră, o poezie dură,/ O poezie de granit” (**Viersul**) – Lucian Raicu. **9)** Posezi – E amar la albină în poezia „**Mater dolorosa**” – „**Totuși, surdă la durere,/ Lumea strigă, lumea cere,/ Lumea strânge birul ei!**” (**Sărăcia**). **10)** „. . . de ger, delfinul tot în deșert se-ncearcă” din poemul „**Ovidiu la gurile Dunării**” (fem.) – Caiete! **11)** Ziarul ce apărea la București din 16 aprilie 1869, director fiind Bogdan Petriceicu Hasdeu, în care au apărut poeziile „**Astăzi**” și „**Conjurația leproșilor**” – Numele roman al Dunării din poemul dedicat lui Ovidiu. **12)** „Asociația europeană a liberului schimb” (siglă) – Publicația umoristică din 1866 (în total 16 numere) în care Bogdan Petriceicu Hasdeu publică poeziile „**Lui N. Nicoleanu**” și „**Favorita sau o noapte de februarie descrisă de D. Bolintineanu**”.

Dicționar: ORAM, AMEN, RIV, UDOT.

(Monoverb: 3-6)

H_U

GAZETARUL

ORIZONTAL: 1) Revistă anticonservatoare și antiliberală (3 nov.1863-17 mai.1864), scrisă în cea mai mare parte de directorul și proprietarul ei, Bogdan Petriceicu Hasdeu, pe care a subtitulat-o: foaie umoristică, satirică și critică, fiind una „*dintre primele reviste satirice de prestigiu*” (I. Hangiu) – Țărm. **2)** Bile! – „... și substrat. *Genealogia popoarelor balcanice*”, studiu lingvistic publicat de B.P.H. în „Revista nouă”, nr.1-2/1892 – „... și negru”, poezie apărută în „Revista nouă”, nr.3, 15 februarie 1883. **3)** Publicația ilustrată scoasă de Hr. Grădina în 1879 (în total zece numere) ce-și propune să publice „*romante, călătorii, noutăți, glume și ceea ce va avea Baba Dochia în ladă: literatura poporului*”. În numărul 2 este publicată „*cronica teatrală*” a piesei **Trei crai de la răsărit** a lui B.P. Hasdeu (var.) – Țara unde B.P. Hasdeu a plasat acțiunea nuvelei **Duduca Mamuca** publicată inițial în revista „Din Moldova”, nr. 9, 1862. **4)** Murdărit cu nămol (reg.) – Localitate în Franța cu vinuri renumite. **5)** Gulie – Titlul bilunarului „Din Moldova” ce a apărut la Iași sub redacția lui B.P. Hasdeu, între 1862-1863, în total 19 numere, începând cu numărul 10, cu multe rubrici indicând varietatea preocupărilor enciclopedice ale lui Hasdeu. **6)** Textul în proză pe care B.P. Hasdeu îl publică în „Tribuna română”, ziar politic și cultural, Iași, nr. 108/1861 ș.u. – „Stație radio-intermediară” (abr. milit.). **7)** Nici mie, nici lui – Nume feminin slav – Puse în colț! **8)** Pseudonimul lui B.P. Hasdeu cu care a semnat în ziarul „Din Moldova-Lumina”, 1862-1863 – Debutul lui Hasdeu! – Publicist și

istoric român, de origine franceză, director și proprietar al ziarului săptămânal ilustrat „Cimpoiul” (1882-1884 și 1890-1891), la care au colaborat B.P. Hasdeu, Traian Demetrescu, Duiliu Zamfirescu ș.a. (Frederic; 1849-1907). **9)** „... la boieri”, poezia lui B.P. Hasdeu, o variantă a poeziei „... la condeii mei” a lui Al. Macedonski, din ziarul „Oltul”, apărută în „Glasul țăranului”, în 1888 – Revistă din Râmnicu Sărat care a publicat poezia inedită a lui B.P.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

Hasdeu „**Renașterea**”. A apărut între 1915-1916 (șapte numere), sub conducerea unui comitet de studenți, iar ilustrațiile aparțin lui Victor Ion Popa. **10)** Jurnalul civil și cazon ce a apărut sub direcția lui Anton Bacalbașa (1895-1898) și George Ranetti (1899-1900), și în care sunt ironizați Hasdeu, Maiorescu, Gherea, Caragiale, Coșbuc ș.a. în articolul „Ce fac literații români?”, semnat Tarascon, în nr.265/1900 (2 cuv.) – Dat cu alifie. **11)** Viteji – „*Transilvania și...*”, articolul semnat de B.P. Hasdeu, august 1867, în ziarul „Românul”. **12)** Semnează în „Revista Dunării” „A doua eolistă deschisă către Hasdeu” (P.P.) – În publicațiile „Familia”, „Telegraful” și „Trompeta Carpaților” B.P. Hasdeu dezvăluie că numele poetului german Gablitz, autorul poeziei „Eu și ea” și cel al acestui traducător sunt o invenție. Lucrul acesta îl dezvăluie în articolul „*Un rămășag*”. Poezia a fost trimisă la „Convorbiri literare” din Iași, pentru a proba filogermanismul redacției.

VERTICAL: **1)** Revista enciclopedică populară (primul număr: 5 oct.1897) în care a apărut poezia lui B.P. Hasdeu „**Magda lui Arbore**”, în nr. 6/1914 – Poetul care „*cânta mânia divinului Ahile*” din „Viersul”, apărut în „Columna lui Traian”, an.III, nr.15/125, 11 aprilie 1872. **2)** „Revistă săptămânală de humor” (1940-1944), redactor Ion Anestin, care la rubricile „Umor vechi românesc” și „Antologia umorului” se reproduc texte din literatura satirică românească, aparținând lui B.P. Hasdeu, I.L. Caragiale, G. Ranetti, D. Teleor, Cincinat Pavelescu și universală – Directorul revistei „Floarea de foc” (1932-1936), care îi dedică nr.5/1936 lui B.P. Hasdeu (Sandu). **3)**

„Amicul...”, director proprietar: Zamfir C. Arbore și Șt. Bassarabeanu, în care B.P. Hasdeu publică poeziile „**Mater dolorosa**”, nr.5/1892, „**Bradul**”, nr. 2/1894. La sugestia acestuia, revista publică versuri, povestiri și romanul „Mademoiselle Maussade”, scris de Iulia Hasdeu în limba franceză (neart.) – „Antarctic and Southern Ocean Coalition” (siglă). **4)** „International solar energy system” (abr.) – Localitate în Vietnam – Filofteaia alintată. **5)** Cod aeroport Outhing (Lesotho) – Din capul locului! – Salut roman. **6)** „... română”, publicație bisăptămânală ieșeană, red. Ioan Leca, la care a colaborat și B.P. Hasdeu – „European Association for Aviation Psychology” (siglă). **7)** Alexandru Antemireanu – Necrologul scris de B.P. Hasdeu la moartea acestui mare poet al nostru a fost publicat în „Revista nouă”, în nr.6/1889 (Mihai). **8)** Ziar politic, literar, științific și industrial (nr.1: 16 aprilie 1869), director: B.P. Hasdeu în care au apărut poeziile „**Astăzi**”, nr. 6/1869 și „**Conjurația leproșilor**”, nr. 97/1869 – Cuvetele fotografiilor. **9)** Cod aeroport Barum-Urt (Mongolia) – Fata de la paradă! – Teofil Lucaciu. **10)** Scriitorul care în revista „Flacăra” semnează medalioul „B.P. Hasdeu”, în nr.50/1912 (C. Spiru) – Înfățșări. **11)** Inginerul și savantul român Carafoli – Prima publicație condusă de B.P. Hasdeu, săptămânal, între 18 nov.1858-26 ian.1859, în total opt numere, la Iași, ce propune un program cu vădite preocupări enciclopedice. **12)** Scriitor român (Traian) – „... **babei**”, poezia pe care B.P. Hasdeu o publică în suplimentul literar „România liberă” (neart.) – Tip de neamț.

Dicționar: VEH, UTG, UUN.

DESCÂNTECUL

În romanul **URSITA** apare mătușa **Despa**, o *celebritate medicală a Sucevei și, prin urmare, a Moldovei întregi. Prin descântece și prin ierburi, ea avea puterea de a lecuși toate boalele și, din contra, de a le trimite oricui nenorocit ce ar fi avut prilejul a-i dispăcea [...]* Mătușa Despa a cercetat starea lui Luca, a cerut să i se aducă apă neînceptută și stropi rana de trei ori, cântând următoarea invocațiune, rămasă de la strămoșii noștri romani, și pe care nu știu dacă o înțelegea ea singură:

S A T O R
A R E P O
T E N E T
O P E R A
R O T A S

Adevărul e că, involuntar, mătușa Despa a rostit celebrul **pătrat palindronic** din antichitate, care n-avea nicio legătură cu... „medicina”.

TITLURI

(Biverb eliptic
anagramat:

$$3 + (4) + 6 = 6, 6$$

P

CRİPTOGRAMĂ

U	A	L	R	U	S	T	N	E	L
N	E	D	D	I	O	U	D	A	F
X	N	U	L	R	I	G	E	I	G
A	M	A	I	Ș	A	O	L	O	I
A	S	E	I	R	P	O	L	E	I

Pornind din colțul stânga-sus și urmând o anumită cale, veți citi aprecierea pe care a făcut-o George Călinescu lui Bogdan Petriceicu Hasdeu: **2, 9, 5, 2, 8, 2, 2, 5, 3, 2, 10.**

(Biverb eliptic anagramat:

$$5 + (5) = 3, 6$$

R

LOGOGRIF

	1	2	3	4	5	6
1						
2						
3						
4						
5						
6						

ORIZONTAL și VERTICAL:

1) Proza lui Bogdan Petriceicu Hasdeu subintitulată „*Trei zile și trei nopți din viața unui student*”. 2) Țigan lăutar de la Roșcani din „*Crâșma lui Moș Precu*” de Mihail Sadoveanu. 3) Cățelușa lui Dincă din nuvela omonimă a lui Ioan Slavici, publicată în „*Revista copiilor și a tinerimei*”, apărută postum în volumul „*Opere*”, V, 1971. 4) Primarul din „*Păuna mică*”, de Mihail Sadoveanu. 5) Tudor Arghezi. 6) Inițiala cu care a semnat Vasile Alecsandri.

CRONOGRAM

SCRIITORUL, ISTORICUL,
SAVANTUL BOGDAN PETRICEICU
HASDEU S-A NĂSCUT IN ANUL...
LUNA V-O SPUN: FEBRUARIE.
SĂ VĂ AJUT ?

PUBLICAȚIE

(Triverb eliptic anagramat:
 $5 + 6 + (5) = 1, 7, 7$)
R

MISTICISM

(Monoverb
cu intars
anagramat:
XPXXXXXSX

MONOGRAFIA

(Rebus eliptic anagramat: $3 + (5) + 5 + 6 = 4, 4, 3, 7$)

N

DEZLEGĂRI

P.3: CIOBANU – BACOVIA – HOGAS – DAVIDESCU – CREANGA – STANOIU – IOAN PRALE – OBEDENARU – DEMETRIUS – DELAVRANCEA – AGARBICEANU – GALACTION – NEDELCU – CAZIMIR – COCEA – TAUTU – VLAHUTA – BARANGA – CASSIAN – PANDREA – OLTEANU – BOICULESI. **P.4:** RAZVAN – MAMA – ORDIN – VATAV – BO – DIAC – ORE – NOROD – STIR – H – TANASE – RE – ADR – IUBIRE – IOAN – SI – SAT – DIVAN – EPA – I – UNA – ACRA – AG – CA – PRIETENA – ISCOADA – BAN. **P.6:** UN ROB PENTRU UN GALBEN; RĂZBUNAREA (seră + cub + măr); NEPOATA LUI MOTOC (Poe + Loti + Naum + Conta); INCA UN PAS (Pann + Isac); MARIREA (reni + măgar). **P.7:** S – BOGDAN – S – TARC – ULITE – EMAUS – ISAC – PETRICEICU – DEE – ANPU – LESNE – AITA – COCT – ARTAR – R – HASDEU – C. *Titlu:* SARCASM SI IDEAL (ied + răs + șacal + șoim). **P.8:** ORTHONEROZIA – DULAP – LESIN – AB – ZICALE – SC – ILU – NUMA – BOR – ANAIS – SPUMA – V – INIMA – ANNI – EJCI – ALUNII – NEAMT – ESO – EI – EN – AROGANT – N – TABLETE – ICRE – INA – IORGU – OL – ATLO – LEI – IME. **P.10:** *Literară:* BOGDAN – URA – IP – ELIADE – DE – SAT – SANT – R – ANDREI – HUCIEC. *Titlu:* COSTREI – OPERARE – CRAIDON – AI – TRUD – O – MODELAT – ARIMARE – RASARIT. **P.11:** PRO – PO – STAVILAR – U – GICA – O – DEL – MUL – FA – AL – PENDINTE – UC – AN – RU – TUTELA. *Aritmogrilă:* ZEFIR – IDILA – SE – ON – ANAVI. *Carte de vizită:* BOGDAN PETRICEICU HASDEU. **P.12:** FEDOR – FELDES – ANA – PIAN – ACT – URNA – NN – LOTO – SISIF – ITE – IS – TEATRU – OSIP – TT – OVIDIU – I – TAOISM – ENNIS – I – REA – AR – IBP – BAIR – SPITERI – ET – NOAPTE – IT – TUCIA – MAMUCA. **P.13:** METRU – IZVOR – COLOS – UNGHI – TRIST – ACASA. **P.14:** BARBAT – BASM – ADANC – PANN – LES – ULEI – OM – AVALMA – EXPO – NARA – BAR – IX – RICTUS – ATA – BAT – ATUNCE – AT – ORADEA – A – G – APA – AR – FC – APRINS – AGER – TASU – HASDEU. **P.15:** CÂMPINA (nap + maci). **P.16:** SARPE – COCON – ARMASI – VARA – MA – LUPTA – BR – UBEA – RANA – A – R – LTP – NEPOT – BE – ASASINI – VANATOR – CAI – ITALIA – LAS – AR – IORGU – IN – TAUT – EICH – A – ANTIC – RARES. **P.18:** DORUL – SOARTA – OVIDIU – MIERE – I – VORNIC – SAL – NF – TIPA – APIS – ALB – SARACIA – ORAM – NU – NNS – BRAD – PATOS – A – LITERE – OPAIT – A – EVOCARI – SY – ZI – AMEN – NITR – OMORAT – LITRU – NIL – NEGRI – UL. **P.19:** HASDEU. **P.20:** AGHIUTA – CHEU – LL – STRAT – ALB – BUCEGI – RUSIA – IMOS – BEAUNE – NAP – LUMINA – Z – A – IVONIA – SRI – TIE – ANNA – OL – HU – HA – E – DAME – ODA – VESTALA – MOS TEACA – UNS – EROI – AUSTRIA – R – CARP – ELIAS. **P.22:** *Titluri:* URSITA, MICUTA (cai + puma + struți); SIC COGITO (cocoș + tigri). *Criptogramă:* UN ALEXANDRU DUMAS AL ISTORIEI ȘI UN EDGAR POE AL FILOLOGIEI. **P.23:** *Logograf:* MICUTA. *Cronogram:* 1838. *Publicație:* O NEVASTĂ ROMANCĂ (motan + șoarec + varan). *Misticism:* SPIRITISM (mistrii). *Monografia:* IOAN VODĂ CEL CUMPLIT (cod + clean + vulpi + motani).

Coordonatorul colecției: **Serghei COLOȘENCO**

Culegere text: **Constantin Romete**
Tehnoredactare: **Bogdan Artene**

Apărut: **14 februarie 2014**
Editura SFERA
Str. C. Hamangiu nr. 15
BĂRLAD

ISBN 978-606-573-175-2

Tipărit la S.C. IRIMPEX S.R.L. Bârlad – Tel./Fax: 0335 425302

Plachetă apărută sub egida Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad